

ONTWERPBESLUIT WESTDUINPARK & WAPENDAL

Gelet op artikel 3, eerste lid en artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206);

Gelet op de Beschikking van de Commissie 2004/813/EG van 7 december 2004 tot vaststelling, op grond van Richtlijn 92/43/EEG, van de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEG L 387);

Gelet op de artikelen 10a en 15 van de Natuurbeschermingswet 1998;

BESLUIT:

Artikel 1

1. Als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, vierde lid, van de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206) wordt aangewezen: het op de bij dit besluit behorende kaart aangegeven gebied, bekend onder de naam: **Westduinpark & Wapendal**.
2. De in het eerste lid bedoelde speciale beschermingszone is aangewezen voor de volgende natuurlijke habitattypen opgenomen in bijlage I van richtlijn 92/43/EEG (prioritaire habitattypen aangeduid met een sterretje):
 - H2130 *Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie ("grijze duinen")
 - H2150 *Atlantische vastgelegde ontkalkte duinen (*Calluno-Ulicetea*)
 - H2160 Duinen met *Hippophaë rhamnoides*
 - H2180 Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied

Artikel 2

1. De aanwijzing, bedoeld in artikel 1, gaat tevens vergezeld van een nota van toelichting, welke deel uitmaakt van dit besluit.
2. De in artikel 1 bedoelde speciale beschermingszone is het Natura2000-gebied **Westduinpark & Wapendal**, waarvan de instandhoudingsdoelstelling in de zin van artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 is opgenomen in de nota van toelichting behorende bij dit besluit.

Artikel 3

Als onderdeel van het beschermd natuurmonument Westduinpark, zoals aangewezen bij besluit van 9 november 1990 (NMF-90-12535, Stcrt. 1990, nr. 227) komt te vervallen: het in paragraaf 3.4 van de nota van toelichting van dit besluit bedoelde gebiedsdeel, welke is aangegeven op de kaart opgenomen in bijlage A bij de nota van toelichting.

Artikel 4

1. Dit besluit zal, met uitzondering van de kaart en de nota van toelichting, met een toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.
2. Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking in de Staatscourant.

Dit ontwerpbesluit, de kaart en de nota van toelichting worden gedurende zes weken ter inzage gelegd in het kantoor van de Directie Regionale Zaken, vestiging West van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit: Herman Gorterstaat 55,

3511 EW te Utrecht. Ter inzage legging vindt tevens plaats in de gemeentehuizen en openbare bibliotheken van de betreffende gemeente(n), in het kantoor van het waterschap waaronder het gebied valt en in de provinciehuizen van de betreffende provincie(s). Het ontwerpbesluit kan ook worden ingezien op internet op het adres: <http://www.minlnv.nl/natuurwetgeving>.

Het definitieve besluit zal, met uitzondering van de kaart en de nota van toelichting, met een toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Een ieder kan een zienswijze binnen zes weken na de ter inzage legging van dit ontwerpbesluit schriftelijk of mondeling naar voren brengen. Schriftelijke zienswijzen kunt u indienen bij het Inspraakpunt, zoals aangegeven in de bekendmaking. Een mondelinge zienswijze kunt u naar voren brengen op de wijze zoals deze in de bekendmaking is aangegeven. U wordt verzocht een kaart bij te voegen indien de zienswijze betrekking heeft op bepaalde percelen. Beroep tegen het definitieve besluit kan alleen worden ingesteld door een belanghebbende die een zienswijze naar voren heeft gebracht.

Nota van toelichting van het Natura2000-gebied Westduinpark & Wapendal als speciale beschermingszone in het kader van de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van Europese Gemeenschappen van inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna en hierna te noemen de Habitatrictlijn

1. INLEIDING

Door middel van dit besluit wordt het gebied Westduinpark & Wapendal aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrictlijn. Het aangewezen gebied vormt het Natura2000-gebied Westduinpark & Wapendal, waarvan de instandhoudingsdoelstellingen in dit besluit zijn opgenomen.

In hoofdstuk 2 van deze nota van toelichting wordt de aanwijzing onder de Habitatrictlijn kort toegelicht. In dit hoofdstuk wordt tevens melding gemaakt van de status van beschermd natuurmoment voor een deel van het Natura2000-gebied, welke bij dit besluit komt te vervallen. Deze toelichting omvat verder in hoofdstuk 3 de gebiedsbeschrijving, bijzonderheden met betrekking tot de begrenzing en een toelichting op de kaart. Tenslotte zijn in hoofdstuk 4 de instandhoudingsdoelstellingen vermeld.

2. AANWIJZING HABITATRICTLIJN

Door middel van dit besluit wordt het gebied Westduinpark & Wapendal aangewezen als speciale beschermingszone onder de Habitatrictlijn (verder aangeduid als "Habitatrictlijngebied"). Het gebied is in mei 2003 aangemeld volgens de procedure zoals opgenomen in artikel 4 van deze richtlijn waarna het gebied in december 2004 door de Europese Commissie onder de naam "Westduinpark en Wapendal" en onder nummer NL1000014 is geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio. Het gebied is aangewezen voor twee prioritaire habitattypen in de zin van artikel 1 van de Habitatrictlijn.

Dit Habitatrictlijngebied wordt voortaan aangeduid als Natura2000-gebied Westduinpark & Wapendal (landelijk gebiedsnummer 98). Natura 2000 is het samenhangende Europees ecologisch netwerk bestaande uit de gebieden aangewezen onder de Habitatrictlijn. Dit netwerk moet de betrokken natuurlijke habitattypen en habitats van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Natura 2000 bestrijkt ook de onder Vogelrichtlijn aangewezen gebieden. De instandhoudingsdoelstellingen (hoofdstuk 4) en eventuele wijziging van de begrenzing zijn in algemene zin nader toegelicht in het Natura 2000 Doelendocument. Dit document geeft het beleidskader van de geformuleerde instandhoudingsdoelstellingen weer en van de daarbij gehanteerde systematiek. Beschrijvingen van habitattypen en soorten waarvoor doelen zijn vastgesteld, zijn opgenomen in het Natura 2000 Profielendocument. Hierin wordt ook ingegaan op de interpretatie van habitattypen en de relatieve bijdrage van afzonderlijke gebieden aan het Natura2000-netwerk.

Ingevolge artikel 15a, tweede en derde lid van de Natuurbeschermingswet 1998 vervalt de status van de volgende natuurmonumenten¹ bij aanwijzing als speciale beschermingszone onder artikel 10a. In dergelijke gevallen heeft de

¹ Beschermd en staatsnatuurmonumenten zijn in de periode 1968-98 aangewezen op grond van respectievelijk artikel 7 en 21 van de Natuurbeschermingswet (Stb. 1967, nr. 572)

instandhoudingsdoelstelling voor de gedeelten van het Natura2000- gebied waarop de aanwijzingen als natuurmonument betrekking hadden, mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals bepaald in de vervallen besluiten (zie verder hoofdstuk 4).

Het beschermd natuurmonument Westduinpark is aangewezen op 9 november 1990 (NMF-90-12535, Stcrt. 1990, nr. 227).

Het staatsnatuurmonument Westduinpark is aangewezen op 9 november 1990 (NMF-90-12532, Stcrt. 1990, nr. 227).

Het Natura2000- gebied Westduinpark & Wapendal ligt in de provincie Zuid-Holland en behoort tot het grondgebied van de gemeente 's-Gravenhage.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEGRENZING

3.1 Gebiedsbeschrijving

Het Westduinpark is een park aan de rand van Den Haag. Het is een breed, gevarieerd en kalkrijk duingebied met kenmerkende habitats van de Hollandse duin- en kuststreek. Er is een breed scala aan vegetatietypen van jonge en oude, droge duinen, met ruigten, graslanden en struwelen en binnenduinbos aanwezig, met karakteristieke flora. Het veel kleinere, tussen de bebouwing van Den Haag gelegen Wapendal bestaat uit een oud duin met struikheivegetatie.

3.2 Landschappelijke context en kenmerken begrenzing

Westduinpark & Wapendal behoort tot het Natura2000-landschap 'Duinen'.

De begrenzing van het Habitatrictlijngebied Westduinpark & Wapendal is bepaald aan de hand van de ligging van de natuurlijke habitats en de leefgebieden van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Daarnaast omvat het begrensde gebied ook natuurwaarden die integraal onderdeel uitmaken van de ecosystemen waartoe de betreffende habitattypen en leefgebieden van soorten behoren alsmede voor zover van toepassing nieuwe natuur indien dit noodzakelijk wordt geacht om bedreigde en schaarse habitattypen en leefgebieden van soorten te herstellen.

Bij de keuze en de afbakening van de gebieden is geen rekening gehouden met andere vereisten dan die verband houdend met de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.¹

3.3 Begrenzing en oppervlakte

De begrenzing van het Natura2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart. Op hoofdlijnen bestaat het Natura2000-gebied uit twee deelgebieden: Het tussen de bebouwing gelegen Wapendal en het Westduinpark. Dit deelgebied, inclusief de Bosjes van Poot, is gelegen tussen Kijkduin in het zuidwesten, de bebouwde kom van Den Haag in het oosten, het Verversingskanaal, de bebouwing van Duindorp en de haven van Scheveningen in het noordoosten en de duinvoet in het westen. Bij duinafslag verplaatst de grens zich landinwaarts; bij duinaangroei van de duinen verplaatst de grens zich zeewaarts.

¹ Hof van Justitie EG ,7 november 2000, First Corporate Shipping, zaak C-371/98, punten 15 en 25

Het beschermd natuurmonument Westduinpark en het (voormalige) staatsnatuurmonument Westduinpark met een gezamenlijke omvang van 245 ha vallen in het geheel binnen de begrenzing van het Natura2000-gebied Westduinpark & Wapendal. Het blijkt dat een deel van het beschermd natuurmonument met een omvang van 0,3 ha. buiten het betrokken Natura2000-gebied ligt.

De begrenzing van het Habitatrictlijngebied (zoals aangemeld) is op de kaart op enkele technische punten verbeterd:

- Verharde wegen en bebouwing, die reeds tekstueel waren geëxclaveerd, zijn aan de rand van het gebied zoveel mogelijk ook op de kaart buiten de begrenzing gebracht.
- De begrenzing is waar mogelijk gelegd langs topografisch herkenbare lijnen, zoals wegen, wateren, perceelscheidingen en bosranden.
- De zeewaartse begrenzing van het gebied is gelegd op de duinvoet van het buitenduin (zie ook volgende paragraaf), zoals reeds gold voor het natuurmonument.
- De begrenzing is afgestemd op die van het (voormalige) natuurmonument opdat deze geheel binnen het Habitatrictlijngebied valt.

Een uitzondering op het laatstgenoemde punt wordt gevormd door een strook ter hoogte van de Zeewindenlaan en Pyrolalaan waarvan de status als beschermd natuurmonument komt te vervallen. Door het gebruik als tuin heeft betrokken strook grond, die geen onderdeel uitmaakt van het Habitatrictlijngebied (zoals aangemeld), geen betekenis voor de instandhouding van het gebied (zie verder paragraaf 3.4).

Het Natura2000-gebied beslaat een oppervlakte van 249 ha. Dit cijfer betreft de bruto-oppervlakte, omdat bij de berekening geen rekening is gehouden met niet op de kaart, tekstueel uitgesloten delen (zie paragraaf 3.5).

3.4 Intrekking deel beschermd natuurmonument

Het blijkt dat een deelgebied van het beschermd natuurmonument Westduinpark buiten het Natura2000-gebied valt, zie ook paragraaf 3.3. Dit deel betreft een strook grond aan de oostzijde van het Natura2000-gebied, ter hoogte van de Zeewindenlaan en Pyrolalaan. De omvang van deze strook is 0,3 ha. Het betrokken deel is op de kaart in Bijlage A aangegeven. Het gaat om een strook grond die nu behoort tot de tuinen van de huizen langs de Zeewindenlaan en Pyrolalaan. Deze strook is geïsoleerd van het duingebied komen te liggen door het graven van een watergang (bekend als Paddenpoel), vlak na de aanwijzing tot beschermd natuurmonument. De tuinen herbergen geen waarden die zijn aan te merken als van natuurwetenschappelijk betekenis. Om deze reden wordt de aanwijzing tot beschermd natuurmonument van het hiervoor omschreven deelgebied op grond van artikel 15 Natuurbeschermingswet 1998 ingetrokken.

3.5 Toelichting bij de kaart en uitgesloten delen

De begrenzing van het Natura2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart. Voor zover van toepassing is daarbij onderscheid gemaakt tussen de begrenzingen van Habitatrictlijngebied, Vogelrichtlijngebied en van de (voormalige) natuurmonumenten. Daar waar de kaart en de nota van toelichting, bijvoorbeeld om kaart-technische redenen, niet overeenstemmen, is de tekst in deze paragraaf doorslaggevend. Voor de begrenzing van Natura2000-gebieden geldt de volgende algemene exclaveringsformule: Bestaande bebouwing, erven, tuinen, verhardingen en

hoofdspoorwegen maken geen deel uit van het aangewezen gebied, tenzij daarvan in paragraaf 3.3 wordt afgeweken. Voor de gebruikte begrippen gelden de volgende definities (voor zover van toepassing in het onderhavige gebied):

- Bebouwing betreft één of meer gebouwen of bouwwerken, geen gebouwen zijnde. Gebouw: elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke overdekte geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt. Bouwwerk: elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, welke hetzij direct of indirect met de grond verbonden is hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.
- Erven zijn de onmiddellijk aan een woning of ander gebouw gelegen, daarbij behorende en daarmee in gebruik zijnde terreinen.
- Tuinen zijn in de onmiddellijke nabijheid van een woning of ander gebouw gelegen intensief onderhouden terreinen beplant met siergewassen en gazons of in gebruik als moestuin die zich duidelijk onderscheiden van de omgeving. Tuinen zijn meestal besloten en omheind middels een afrastering, schutting, muur of haag, of (deels) omgeven door een sloot.
- Verhardingen kunnen bijvoorbeeld zijn: wegen, pleinen, parkeervoorzieningen, erfverhardingen en steenglooingen. Wegen betreffen alle voor het gemotoriseerd verkeer in gebruik zijnde kunstmatig verharde wegen met inbegrip van de daarin liggende bruggen en duikers en de tot die wegen behorende paden en bermen of zijkanten.
- Hoofdspoorwegen betreffen spoorlijnen die zijn opgenomen in het Besluit aanwijzing hoofdspoorwegen (Stb. 2004, nr. 722).

Met betrekking tot het grensverloop langs verharde wegen, hoofdspoorwegen, watergangen, waterkerende dijken en de duinvoet geldt het volgende voor zover van toepassing in het onderhavige gebied:

- Waar de buitengrens van een gebied wordt gevormd door een verharde weg wordt de grens gelegd op de voet van het talud of langs de wegberm aan de zijde van het gebied.
- Langs hoofdspoorwegen geldt artikel 20 van de Spoorwegwet.
- Waar de buitengrens van een gebied wordt gevormd door een watergang die op de kaart slechts door een enkelvoudige lijn wordt aangegeven, wordt de grens gelegd op de watergrens die, gezien vanuit het gebied, aan de overzijde is gelegen omdat dergelijke wateren een ecologisch/ waterhuishoudkundige eenheid vormen met de aanwezige natte habitats/ leefgebieden.
- De zeewaartse grens van duingebieden loopt langs de duinvoet van het buitenduin. Bij duinaangroei verplaatst de grens zich zeewaarts, bij duinafslag landinwaarts met de duinvoet mee.
- Waar de buitengrens van het watergebied samenvalt met een waterkerende dijk ligt de grens op de buitenteen van de dijk. Waar de buitengrens van een landgebied samenvalt met een waterkerende dijk ligt de grens op de teen van de dijk aan de gebiedszijde.

4. INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

4.1 Inleiding

Het ecologisch netwerk Natura 2000 moet de betrokken natuurlijke habitats en leefgebieden van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Onder het begrip

“instandhouding” wordt een geheel van maatregelen verstaan die nodig zijn voor het behoud of herstel van natuurlijke habitats en populaties van wilde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding. Ingevolge artikel 4, vierde lid, Habitatrictlijn worden bij aanwijzing als Habitatrictlijngebied “tevens de prioriteiten vast[gesteld] gelet op het belang van de gebieden voor het in een gunstige staat van instandhouding behouden of herstellen van een type natuurlijke habitat [...] of van een soort [...] alsmede voor de coherentie van Natura 2000 en gelet op de voor dat gebied bestaande dreiging van achteruitgang en vernietiging”.

Deze bepaling is in artikel 10a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 nader uitgewerkt. Op grond van dit artikel bestaat de verplichting om in een aanwijzing doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van leefgebieden van vogelsoorten dan wel doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van natuurlijke habitats of populaties van de in het wild levende dier- en plantensoorten op te nemen. Om die reden zijn voor elk Natura2000-gebied instandhoudingsdoelstellingen ontwikkeld, waarbij per habitatype en per (vogel)soort is uitgegaan van landelijke doelen en de bijdrage die een gebied redelijkerwijs kan leveren voor het bereiken van een gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau.

4.2 Algemene doelen

- Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
- Behoud van de bijdrage van het Natura2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura2000-netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitattypen en soorten.
- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

4.3 Habitatrictlijn: habitattypen (bijlage I)

H2130	*Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie (“grijze duinen”)
Doel	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit grijze duinen, <i>kalkrijk</i> (subtype A).
Toelichting	Bij Scheveningen komen op kleine schaal goed ontwikkelde grijze duinen, <i>kalkrijk</i> , (subtype A) voor binnen het zeedorpenlandschap. In het hele gebied zijn mogelijkheden tot uitbreiding van het habitatype, maar hiervoor is het verwijderen van exoten noodzakelijk. Oppervlakte-uitbreiding en verbetering kwaliteit is nodig gezien de landelijk zeer ongunstige staat van instandhouding.
H2150	*Atlantische vastgelegde ontkalkte duinen (<i>Calluno-Ulicetea</i>)
Doel	Behoud oppervlakte en kwaliteit.
Toelichting	Het habitatype duinheiden met struikhei komt voor in het deelgebied Wapendal. Het betreft een zeldzaam habitatype dat echter landelijk niet in een ongunstige staat van instandhouding verkeert. Het gebied levert

wat betreft het oppervlakte een zeer grote bijdrage aan het landelijke doel voor het habitatype.

H2160 Duinen met *Hippophaë rhamnoides*

Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit. Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitatype H2130 grijze duinen is toegestaan.

Toelichting Het habitatype duindoornstruwelen is momenteel over voldoende oppervlakte aanwezig. Uitbreiding van het habitatype kan een bedreiging vormen voor onder meer habitatype H2130 grijze duinen. Om de kwaliteit te behouden moeten alle successiestadia in het gebied voorkomen, ook de jonge stadia die als matig ontwikkeld worden beoordeeld.

H2180 Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied

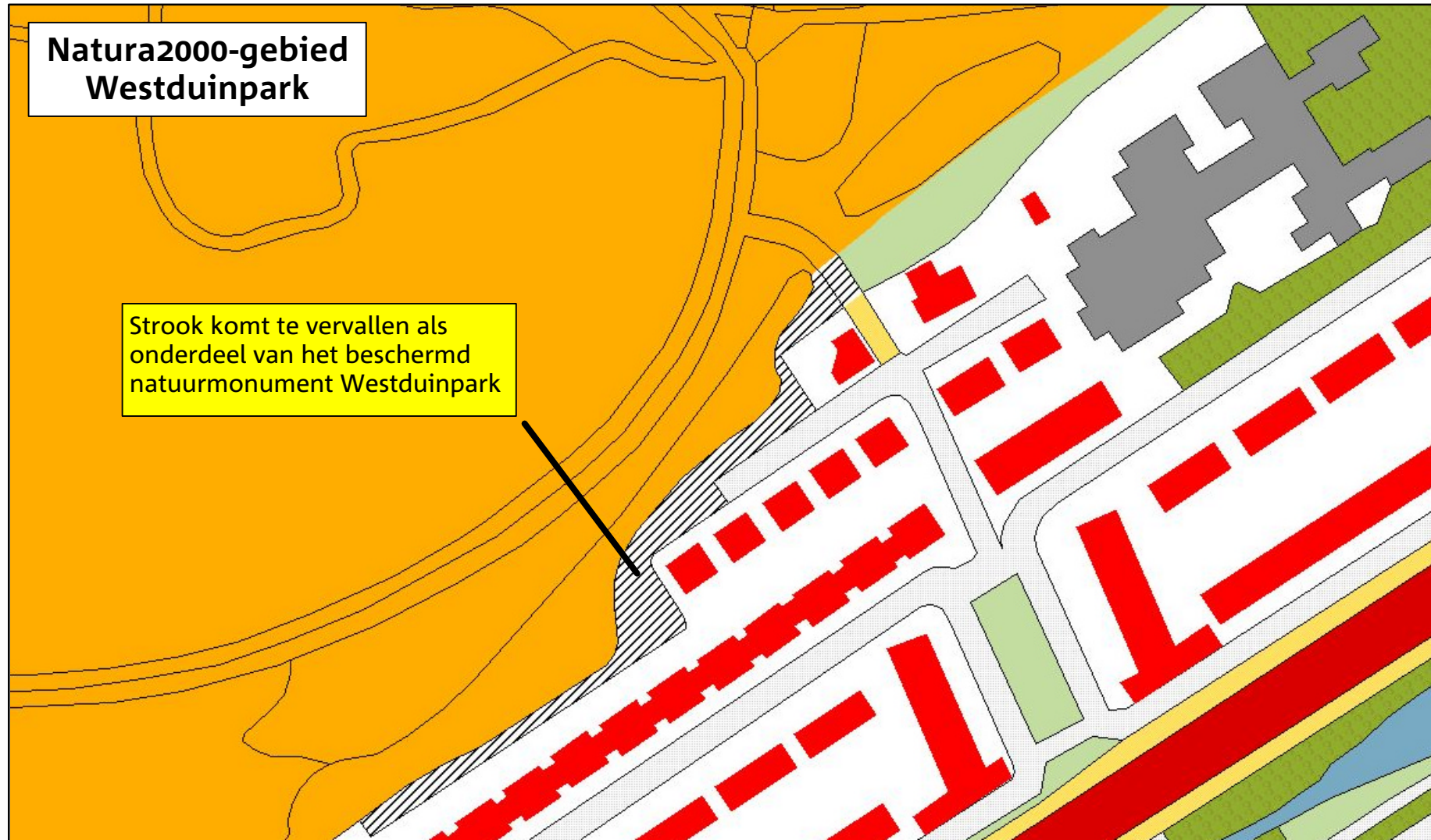
Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit duinbossen, *droog* (subtype A).

Toelichting De duinbossen, *droog* (subtype A) aan de binnenduinrand zijn thans matig ontwikkeld. Verbetering van de kwaliteit is mogelijk.

4.4 Beschermde natuurmonumenten

Het Natura2000-gebied Westduinpark & Wapendal omvat één beschermd natuurmonument, namelijk Westduinpark. Verder omvat het Natura2000-gebied één (voormalig) staatsnatuurmonument, genaamd Westduinpark (zie hoofdstuk 2). Ingevolge artikel 15a, derde lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 heeft de instandhoudingsdoelstelling voor dat deel van het gebied, dat zijn status als beschermd natuurmonument heeft verloren, mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals bepaald in het van rechtswege vervallen besluit (verder: de “oude doelen”). Voor zover deze doelstellingen Natura2000-waarden betreffen, zijn deze begrepen in de in de voorgaande paragrafen opgenomen instandhoudingsdoelstellingen. In een aantal gevallen is het onmogelijk om zowel de oude doelen als de Natura2000-doelen te bereiken, bijvoorbeeld omdat die doelen tegenstrijdig beheer vragen. In deze gevallen gaan de Natura2000-doelen vóór om de Europeesrechtelijke verplichtingen na te komen. In het beheerplan zullen de oude doelen net als de overige instandhoudingsdoelen worden uitgewerkt in ruimte en tijd. Dan wordt ook uitgewerkt waar achteruitgang van het natuurschoon en de natuurwetenschappelijke betekenis met betrekking tot oude doelen is toegestaan ten gunste van Natura2000-doelen. De van rechtswege vervallen besluiten zijn ter informatie bij dit besluit gevoegd (bijlage B).

098. **Westduinpark:** intrekking van de status van beschermd natuurmonument langs Zeewindelaan en Pyrolalaan. De strook is indicatief aangegeven omdat de topografie waarop de begrenzing indertijd is gebaseerd, is gewijzigd.

MINISTERIE VAN LANDBOUW,
NATUURBEHEER EN VISSERIJ

Dir. -Gen. Landelijke Gebieden
en Kwaliteitszorg

Directie Natuur-, Milieu- en
Faunabeheer

NMF-90-12535

9 november 1990

DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ

Overwegende, dat het gebied "Westduinpark" voor zover gevormd door de hierna kadastraal omschreven percelen, van algemeen belang is uit een oogpunt van natuurschoon en om zijn natuurwetenschappelijke betekenis en mitsdien een natuurmonument is in de zin van artikel 1, onder b, van de Natuurbeschermingswet (Stb. 1967, 572);

dat het natuurmonument een schakel vormt in het Nederlandse kustduingebied, welk gebied door een bijzondere combinatie van milieu-factoren van internationale betekenis is;

dat het natuurmonument een in ecologisch en landschappelijk opzicht integrerend onderdeel vormt van het duingebied tussen Den Haag en Hoek van Holland;

dat het natuurmonument een karakteristiek voorbeeld van het Nederlandse duinlandschap is, zoals dat in de loop der eeuwen is ontstaan;

dat het natuurmonument wordt gevormd door ten oosten van het strand gelegen duinen en duinvalleien, graslanden, bosjes, struwelen, ruigten en plassen welke onderdelen in ecologisch, geomorfologisch en hydrologisch opzicht een samenhangend geheel vormen;

dat het natuurmonument wordt gekenmerkt door een grote verscheidenheid aan milieu-omstandigheden die worden bepaald door geologische, geomorfologische en klimatologische omstandigheden;

dat in samenhang met deze verscheidenheid in milieu-omstandigheden zich een aantal levensgemeenschappen heeft ontwikkeld;

dat in het natuurmonument minder algemene plantengemeenschappen voorkomen, waarvan verscheidene in ons land zeldzame plantesoorten deel uitmaken;

dat het natuurmonument van belang is als broed-, rust-, foerageer- en doortrekgebied voor vogels, waaronder in ons land weinig algemene en zeldzame soorten;

dat het natuurmonument van belang is als biotoop voor amfibieën en zoogdieren, waaronder in ons land weinig algemene en zeldzame soorten;

dat het natuurmonument door zijn relatieve ongereptheid van betekenis is uit een oogpunt van natuurschoon;

Overwegende ten aanzien van de wezenlijke kenmerken van het onderhavige natuurmonument, dat hieronder niet alleen moet worden begrepen de geomorfologische, biologische en hydrologische kenmerken en het natuurschoon maar ook de bodemkundige gesteldheid, alsmede de voor de fauna noodzakelijke rust;

Overwegende tenslotte, dat de bescherming van het natuurmonument niet reeds op andere wijze door of krachtens de wet is verzekerd;

Gezien de beschikking van 13 november 1989, no. NMF-89-9488, houdende het besluit dat de aanwijzing als beschermd natuurmonument in overweging is ten aanzien van het "Westduinpark";

Gezien de omtrent de in overweging zijnde aanwijzing door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland ingezonden beschouwingen en schrifturen, alsmede de ter zelfder zake door de Natuurbeschermingsraad en de Rijks Planologische Commissie uitgebrachte adviezen;

Handelende in overeenstemming met de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer;

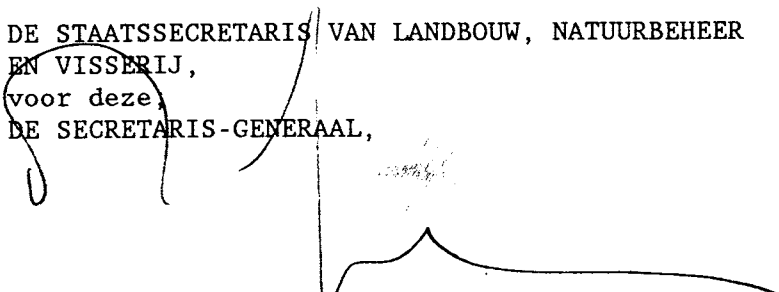
Gelet op artikel 7, in samenhang met artikel 9, van de Natuurbeschermingswet;

B E S L U I T :

- I. Aangewezen wordt als beschermd natuurmonument het gebied "Westduinpark", voor zover gevormd door de percelen, kadastraal bekend gemeente Loosduinen, sectie H, nrs. 938, 1955, 1956, 2249, 2250, 2251, 4463, 5279 ged., 5288 ged., 5291 ged., 5292 ged., 6025 ged., sectie I, nrs. 4281, 6164, gemeente 's-Gravenhage, sectie AK, nrs. 3751, 6482, 6483, 6484 ged., 6486 ged., 6487, 6488 ged., 6489 ged., 6491, 7360 ged., 9931 ged., 10238 ged., sectie AO nrs. 95, 96, 98, 99, 107, 109, 112, 113, 114, 115, 407, 972, 974, 990 ged., 1571, 2558, 2559 ged., 2562 ged., 2589, 2590, 2627, 2651, 2660, 2689 ged., 2793 ged., 2795 ged. en 3011 ged., een en ander zoals aangegeven op bij deze beschikking behorende kaart BN149/SN106;
- II. Bij deze beschikking gaat een toelichting, die in samenhang met deze beschikking moet worden gelezen.

Van de beschikking zal mededeling worden gedaan in de Staatscourant.

DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER
EN VISSERIJ,
voor deze,
DE SECRETARIS-GENERAAL,

TOELICHTING

Behoort bij beschikking
no. NMF-90-12535

1. INLEIDING

Het natuurmonument "Westduinpark" is gelegen in de gemeente Den Haag en beslaat een oppervlakte van circa 230 hectare.

Het natuurmonument Westduinpark wordt gevormd door gronden in eigendom bij de Staat en in particulier eigendom zijnde gronden. Wanneer in deze toelichting wordt gesproken van het natuurmonument Westduinpark, wordt hiermee het gehele natuurmonument bedoeld. Deze toelichting behoort bij de beschikking waarbij de in particulier eigendom zijnde percelen van het natuurmonument Westduinpark als beschermd natuurmonument worden aangewezen.

Het Westduinpark vormt een integrerend onderdeel van het Nederlandse kustduingebied, dat zich kenmerkt door de aanwezigheid van een grote ruimtelijke afwisseling in milieu-omstandigheden en een daarmee samenhangende soortenrijkdom.

Het ligt in het voornemen de komende jaren alle daarvoor in aanmerking komende delen van het Nederlandse kustduingebied onder de werking van de Natuurbeschermingswet te brengen. Door middel van deze aanwijzingen wordt beoogd het behoud en herstel van de natuur- en landschapswaarden van het kustduingebied te bevorderen.

Het duingebied Westduinpark is niet alleen waardevol als onderdeel van het Nederlandse kustduingebied; het heeft, door een bijzondere combinatie van milieufactoren, tevens een specifieke waarde.

Het natuurmonument wordt gevormd door een gevariëerd duinlandschap dat reliëfrijk en landschappelijk zeer afwisselend is. Het gebied behoort tot de jonge duinen. Delen van het gebied zijn in het verleden vergraven of als zanddepot gebruikt. De overige delen worden gekenmerkt door een waardevolle natuurlijke geomorfologie. In het Westduinpark komen waardevolle duinvegetaties voor en is er sprake van een hoge broedvogelstand.

In deze toelichting komen achtereenvolgens aan de orde de natuurwetenschappelijke betekenis, het natuurschoon, de begrenzing, andere van kracht zijnde instrumenten, de rechtsgevolgen, huidig gebruik en gewenst beheer ten aanzien van het natuurmonument Westduinpark.

2. NATUURWETENSCHAPPELIJKE BETEKENIS

2.1. Geologie, geomorfologie en waterhuishouding

De bodem van het natuurmonument bestaat vrijwel geheel uit duinvaaggronden. Dit zijn jonge, kalkrijke tot deels ontkalkte duinzanden.

In het noordoosten (de Bosjes van Poot) en in het zuidoosten van het natuurmonument bevinden zich de binnenduinen, bestaande uit loopduinformaties met hoogteverschillen van 10 tot 20 meter.

Deze formaties zijn in de 13e eeuw gevormd. In het zuidwesten bevinden zich de middenduinen, bestaande uit een gekerfde zeereep van zogenaamde streepduinen met uitblazingskuilen en -geulen, waarbij reliëfverschillen tot 25 meter voorkomen. Het betreft restanten van paraboolduinformaties uit de 15e en 16e eeuw. In het noordwesten zijn de buitenduinen gelegen, bestaande uit fraaie microparaboolduinformaties uit de 18e eeuw.

De natuurlijke, niet kunstmatig opgestoven, zeereep in het zuidwesten is van hoge geomorfologische waarde. De buitenduinen ontbreken hier als gevolg van kustafslag.

In nog ongeveer de helft van het natuurmonument is sprake van een natuurlijke geomorfologie. In het midden en oosten van het natuurmonument zijn rond 1900 enkele grote valleien opgevuld met zand uit de Scheveningse haven, waardoor "hoogvlakten" ontstonden. Inmiddels hebben zich hier natuurlijke duingraslanden en struwelen ontwikkeld.

Nabij de De Savorin Lohmanlaan ligt een gegraven vijver. Enkele duintoppen zijn in het verleden verlegd of verhoogd en verbreed.

In het natuurmonument is sprake van een min of meer natuurlijke waterhuishouding. Er vindt in het natuurmonument geen waterwinning plaats. Over het algemeen is sprake van droge omstandigheden.

In het zuidoosten van het natuurmonument bevinden zich enkele vochtige valleien met een bodem van kalkarme, oude duinzanden. De meeste andere valleien zijn klein en droog.

2.2. Flora en vegetatie

In de buitenste duinenrij, waar een voortdurende aanvoer van kalkrijk zand en zout plaatsvindt, domineert Helm. Ook komen hier (soms massaal) Blauwe zeedistel en Zeeraket voor.

Op wat grotere afstand van de zee komt een soortenrijkere helmvegetatie voor met Strandkweek en plaatselijk Duinsalomonszegel, Duinpaardebloem en Kruiwend storkruid. Verspreid komen lage Duindoornstruwelen voor. Verder landinwaarts neemt het aandeel struweel, met soorten als Duindoorn, Wilde liguster en Kardinaalsmuts, toe. Vooral op gestoorde (vergraven) bodem is Vlier sterk vertegenwoordigd. In het struweel komt veel aangeplante en/of verwilderde roos (o.a. Bottel- en Rimpelroos) voor.

Het helmgrasland en het struweel komen naast en door elkaar voor op zowel hellingen als op vlakke terreinen en valleien. Op de noordhellingen groeit een laag soortenrijk duingrasland met o.a. Duinsalomonszegel, Echt walstro, Walstrobremraap, Gewoon fakkelgras en korstmossen, en plaatselijk een laag struweel van Kruiwilg en Wilde liguster. Op de drogere zuidhellingen komt een open stuifduinvegetatie voor met o.a. Zanddoddegras en Duinsterretje.

In het oosten van het natuurmonument komt op enkele plaatsen kalkarm zand van de Oude Duinen aan de oppervlakte. Hier komt een vrij zeldzame lage duingraslandgemeenschap voor met o.a. Buntgras en diverse korstmossen. Voor het overige is het oostelijk deel van het natuurmonument voornamelijk bebost.

Op een voormalige stortplaats, centraal in het natuurmonument,

groeit een (weinig vitaal) populierenbos. De Bosjes van Poot bestaan voornamelijk uit naaldbos (Oostenrijkse den) en eikenbos. Dit Duin-Eikenbos is rijk aan stinseplanten, zoals Wilde hyacint, Voorjaarshelmbloem en Daslook. Op verschillende plaatsen is struweel of loofbos aangeplant, met o.a. diverse rozen, Duindoorn, Wilde liguster, Gewone vlier, Sneeuwbes, Esdoorn en Witte abeel. In het zuidoosten van het natuurmonument komt in enkele vochtige valleien een struweel met Eenstijlige meidoorn en Wilg voor. Langs de oostrand van het terrein komt op een tiental speelweiden een tamelijk soortenrijk duingrasland voor.

Plaatselijk zijn de duingraslanden, bos- en struweelvegetaties vegetatiekundig matig ontwikkeld als gevolg van intensieve betreding door recreanten. Vanwege de grote variatie in milieu-omstandigheden zijn op korte termijn goede mogelijkheden aanwezig voor de ontwikkeling van meer waardevolle vegetaties.

Zeldzame of minder algemene, deels hiervoor al genoemde plantesoorten, die in het natuurmonument voorkomen, zijn o.a. Blauwe zeedistel, Zeeraket, Duinsalomonszegel, Kruipend stalkruid, Gewoon fakkelgras, Walstrobremraap, Blauwe bremraap, Daslook, Voorjaarshelmbloem, Wilde hyacint, Gewone vogelmelk, Kandelaartje, Gaspeldoorn, Grote wilde tijm en Gewone vleugeltjesbloem, alsmede mos- en korstmossoorten, waaronder diverse Cladonia's.

2.3. Fauna

Het natuurmonument is als broed-, rust- en fourageergebied van betekenis voor een groot aantal vogelsoorten. De afwisseling van bos, struweel, grasland en vochtig terrein vormt een geschikt biotoop voor een rijk geschakeerde broedvogelbevolking. Van de circa 200 waargenomen soorten zijn er circa 60 broedend aangetroffen. In het natuurmonument broeden o.a. Nachtegaal, Braamsluiper, Kleine karekiet, Sprinkhaanrietzanger, Roodborsttapuit, Goudvink, Putter, Patrijs, Houtsnip en Ransuil. Het Westduinpark is een belangrijk rust- en fourageergebied voor zwerv-, trek- en wintervogels, zoals Grauwe kiekendief, Slechtvalk, Visarend, Sperwer, Zwarte wouw, Grote pieper, Duinpieper, Draaihals, Hop, Paapje, Beflijster en Pestvogel. In het Westduinpark zijn onder meer de volgende amfibieën waargenomen: de Gewone pad, Rugstreeppad, Groene kikker, Bruine kikker en Kleine Watersalamander. Onder meer de rechtgetrokken duinbeek langs de Duinlaan en de vijver in het natuurmonument fungeren als voortplantingsbiotoop voor amfibieën. In het natuurmonument voorkomende zoogdieren zijn onder andere Vos, Konijn, Haas, Egel, Bunzing, Wezel, Hermelijn, Bosmuis, Dwergmuis en Bosspitsmuis, terwijl de Rosse vleermuis in het gebied fourageert.

3. NATUURSCHOON

Het natuurmonument kent door de verschillen in abiotische en biotische eigenschappen, alsmede door het beheer, dat in zijn verschijningsvorm een afspiegeling vormt van het sinds jaar en dag gebezigt-

de gebruik van het gebied door de mens, een grote afwisseling in visueel-ruimtelijke eigenschappen. Plaatselijk is het natuurschoon evenwel aangetast door intensieve recreatieve voorzieningen.

Het natuurmonument heeft, mede door het afwisselende reliëf, de grote verscheidenheid aan milieu-omstandigheden en de verschillende terreintypen met hun vegetaties, in landschappelijk opzicht een gevarieerd karakter.

Het karakter van het duin- en binnenduinlandschap, gekenmerkt door de afwisseling van duingraslanden, struwelen en bossen, verleent het natuurmonument in landschappelijk opzicht een aantrekkelijk aanzien. Het is daarom, mede vanwege de uitgestrektheid van het gebied, de mate van reliëf en de sterke verscheidenheid aan milieu-omstandigheden, van betekenis uit het oogpunt van natuurschoon.

4. BEGRENTZING

Het natuurmonument is globaal gelegen tussen Kijkduin in het zuidwesten, de bebouwde kom van Den Haag in het oosten, het Verversingskanaal, de bebouwing van Duindorp en de haven van Scheveningen in het noordoosten en de duinvoet in het westen. De grens van het natuurmonument is zo gekozen, dat een in ecologisch, geomorfologisch hydrologisch en landschappelijk opzicht samenhangend geheel onder de werking van de Natuurbeschermingswet wordt gebracht. Binnen de begrenzing van het natuurmonument gelegen gebouwen, inclusief erven, vallen als enclaves buiten de begrenzing van het natuurmonument. Onder het maaiveld gelegen of (deels) met zand afgedekte en niet in gebruik zijnde bunkers behoren tot het natuurmonument. Wegen met een gesloten verharding, tezamen met de aangrenzende 0,5 meter berm aan weerszijden, vallen buiten het natuurmonument. De parkeerplaats bij Hotel Atlantic valt buiten het natuurmonument. Een deel van de sloot ten zuiden van de Duinlaan is in verband met het belang als voorplantingsplaats voor padden onderdeel van het natuurmonument.

Bij duinafslag verplaatst de grens van het natuurmonument zich landinwaarts; bij duinaangroei of verbreding van de duinen verplaatst de grens zich zeewaarts.

Voor de exacte begrenzing van het natuurmonument wordt verwezen naar de bij de beschikking behorende kaart BN149/SN106.

5. ANDERE VAN KRACHT ZIJNDE INSTRUMENTEN

Voor het natuurmonument of delen ervan zijn de volgende instrumenten van kracht:

- Streekplan Zuid-Holland-West (1987)

Op de streekplankaart is het natuurmonument aangeduid als "natuurgebied duin". Langs de kust is de aanduiding "zeewering" mede van toepassing. Een fietspad door het gebied is aangeduid als "groene ader".

- Keur van het Hoogheemraadschap van Delfland
De Keur is gericht op de bescherming en het onderhoud van de 300 m. brede strook buitenduinen (zeereep) als primaire waterkering en de hieraan grenzende 300 m. brede strook binnenduinen.
- Bestemmingsplannen van de gemeente Den Haag.
Voor een klein gedeelte in het zuidwesten van het natuurmonument vigeert het bestemmingsplan "Uitbreidingsplan Kijkduin-Oost", vastgesteld door de gemeenteraad in 1963 en goedgekeurd door Ge-deputeerde Staten eveneens in 1963. Het duingebied heeft hier de bestemming "duinpark".
In het zuidwestelijk deel van het natuurmonument vigeert het bestemmingsplan "Bos en Duin". Dit plan is in 1973 vastgesteld en in 1974 goedgekeurd. Het duingebied is bestemd als "duinpark" gericht op behoud en herstel van natuurwetenschappelijke, land-schappelijke en recreatieve waarden. Kleine delen zijn bestemd als "educatief natuurreservaat", "openbaar parkeerterrein en/of rijwielbewaarpplaats" en "horecabedrijf" (niet gerealiseerd).
In het centrale en noordwestelijke deel van het natuurmonument vigeert het bestemmingsplan "Westduinen, Eerste Herziening", vastgesteld in 1988 en in 1988 grotendeels goedgekeurd. In enkele delen bij de Wieringsestraat vigeert het bestemmingsplan "West-duinen" (onherroepelijk geworden in 1982). Het duingebied is in beide plannen bestemd als "duinpark" en deels (landinwaarts tot 600 meter van de Rijksstrandpalenlijn) als "waterstaatsdoelein-den". Kleinere delen zijn bestemd als "bewaarpplaats voor fietsers en bromfietsers" en "bijzondere doeleinden, telecommunicatie".
Voor de Bosjes van Poot, het noordoostelijk deel van het natuurmonument, vigeert geen bestemmingsplan. In voorbereiding is het bestemmingsplan "Bosjes van Poot".
Voor de Bosjes van Poot geldt het "Voorbereidingsbesluit op basis van het Structuurplan 's-Gravenhage, Eerste Stap voor Natuur-gebieden", door de gemeenteraad vastgesteld op 20 april 1989.

6. RECHTSGEVOLGEN VAN DE AANWIJZING

De toepassing van de Natuurbeschermingswet is gericht op de instandhouding van de aanwezige waarden.

In het algemeen kan gesteld worden dat het sinds jaar en dag bestaande gebruik in zijn huidige vorm en intensiteit zonder toestemming op grond van de Natuurbeschermingswet kan worden voortgezet. Desalniettemin is het uit natuurwetenschappelijk oogpunt gewenst het beheer meer te richten op de ontwikkeling van de waarden van het gebied.

6.1. Rechtsgevolgen ex. artikel 12 (vergunningen)

Ingevolge artikel 12 van de Natuurbeschermingswet moet voor handelingen die de wezenlijke kenmerken van het beschermd natuurmonument aantasten, dan wel schadelijk zijn voor de natuurwetenschappelijke betekenis of ontsierend zijn, een vergunning worden aangevraagd. Dit geldt niet alleen voor handelingen die binnen het natuurmonument worden uitgevoerd, maar ook voor handelingen daarbuiten, indien deze van negatieve invloed

zijn op de in het natuurmonument aanwezige waarden. Het aanvragen van een vergunning dient krachtens artikel 13, eerste lid, per aangetekende brief te gebeuren. De aanvraag dient gezonden te worden aan het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Directie Natuur-, Milieu- en Faunabeheer, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag. De in artikel 12 bedoelde verbodsbepalingen zijn voor een ieder van kracht.

Het is niet mogelijk op voorhand precies aan te geven welke handelingen al dan niet vergunningplichtig zijn. In de eerste plaats hangt dit samen met de gevarieerde opbouw van het beschermd natuurmonument, in de tweede plaats kunnen handelingen in aard en intensiteit verschillen. Gezien het grote aantal verschillende mogelijkheden dat zich kan voordoen, zal van geval tot geval moeten worden vastgesteld of een vergunning al dan niet is vereist.

Omdat het voor de betrokkenen vaak moeilijk is om één en ander zelf te beoordelen wordt aangeraden hierbij de hulp in te roepen van de Consulent Natuur-, Milieu- en Faunabeheer in de provincie Zuid-Holland van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. Deze zal uitsluitend kunnen geven over de vraag of het al dan niet noodzakelijk is een vergunning aan te vragen.

Teneinde wat betreft het voorgaande de gedachten te bepalen wordt hierna een aantal voorbeelden gegeven van de handelingen die, gelet op de te verwachten schadelijke effecten, aan een vergunning gebonden zullen zijn.

Het is een niet-limitatieve opsomming:

- bouwen in de zin van artikel 1 van de Woningwet;
- plaatsen of aanleggen van voor verblijf geschikte, al dan niet aan hun bestemming onttrokken voer- en vaartuigen, caravans en tenten;
- aanleggen of aanbrengen van ondergrondse of bovengrondse leidingen;
- aanleggen of verharderen van wegen, banen of parkeergelegenheden en het aanleggen van andere oppervlakteverhardingen van enige omvang;
- ontgronden, bodem verlagen, ophogen, egaliseren, ontginnen en graven;
- opslaan, storten, bergen of deponeren van al dan niet afgedankte of aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken voorwerpen, vloeistoffen, producten of materialen;
- het verrichten van handelingen die wijziging van de stijghoogten van diverse watervoerende pakketten, waterkwaliteit of waterhuishouding in het natuurmonument beogen of ten gevolge kunnen hebben;
- aanbrengen of inrichten van recreatieve voorzieningen zoals kampeerterreinen, lig- of speelweiden, picknickplaatsen, enz.;
- het uitoefenen van de jacht, met uitzondering van de jacht op basis van overeenkomsten aangegaan, c.q. vergunningen verleend voor de datum van deze beschikking;
- het verrichten van handelingen die wijziging of intensivering van het sinds jaar en dag bestaande grondgebruik beogen of ten gevolge kunnen hebben; indien in de loop der tijd het grondge-

- bruik extensiever wordt, wordt het meest recente, extensieve gebruik als huidig gebruik aangemerkt;
- het aanwenden van bestrijdingsmiddelen, groei- en stoorstoffen;
 - het dunnen, rooien, vellen en planten van bomen, houtopstanden en ander houtgewas of sierplanten;
 - handelingen anders dan het normale onderhoud en het normale beheer ten behoeve van de zeereep als primaire waterkering;

In het algemeen geldt dat het sinds jaar en dag bestaande grondgebruik in zijn huidige vorm en intensiteit niet als schadelijke handeling in de zin van artikel 12 van de Natuurbeschermingswet zal worden opgevat en mitsdien zonder vergunning mag worden voortgezet.

6.2. Rechtsgevolgen ex artikel 14 (beheersplan)

De wet geeft in artikel 14 de mogelijkheid om in overeenstemming met de eigenaar en gebruiker, telkens voor een periode van ten hoogste drie jaar, voor een beschermd natuurmonument of een gedeelte daarvan een beheersplan op te stellen. Dit beheersplan komt tot stand op vrijwillige basis en heeft het behoud of het herstel van het natuurschoon of van de natuurwetenschappelijk waarden ten doel.

Ingevolge het derde lid van artikel 12 van de wet is voor de in het beheersplan neergelegde handelingen géén vergunning vereist. Daarnaast brengt een beheersplan met zich, dat de eigenaar en gebruiker duidelijkheid verkrijgen over de handelingen die zouden moeten worden nagelaten in verband met het behoud van de waarden van het natuurmonument. Op grond van de wet kan aan betrokkenen een vergoeding worden toegekend voor uit een beheersplan voortvloeiende kosten, die redelijkerwijs niet of niet geheel voor hun rekening behoren te komen.

6.3. Rechtsgevolgen artikel 16

Volgens artikel 16 van de Natuurbeschermingswet is het verboden een beschermd natuurmonument te verontreinigen, daarin planten, bloemen of takken uit te steken, te plukken of af te snijden of te vervoeren, dieren te verontrusten, te vangen of te doden of zulks te pogen of in het algemeen daarin schade aan de natuur toe te brengen. Dit artikel is met name gericht op bezoekers van het natuurmonument en geldt niet voor de eigenaar, gebruikers en hun huisgenoten, onverminderd het bij de artikelen 12 en 14, derde lid, bepaalde.

Op grond van dit artikel kunnen schadelijke activiteiten, zoals het crossen met motorvoertuigen en/of (brom)fietsen en het uitoefenen van de modelvliegsport worden tegengegaan.

Het verbod van artikel 16 geldt niet, voor zover door derden handelingen worden verricht waarvoor ontheffing op grond van de Natuurbeschermingswet is verleend of die het gevolg zijn van de uitvoering van een overeenkomst welke de eigenaar of gebruiker met hen is aangegaan vóór de aanwijzing als beschermd natuurmonument,

dan wel na de aanwijzing met inachtneming van de uit artikelen 12 en 14 voor hem voortvloeiende verplichtingen.

7. HUIDIG GEBRUIK EN BEHEER

De gronden behorend tot het beschermd natuurmonument zijn eigendom van de gemeente Den Haag.

Het beheer van het natuurmonument is voornamelijk gericht op het onderhoud van het terrein ten dienste van de zeewering, natuurbehoud en recreatie en wordt uitgevoerd door de Dienst Stadsbeheer van de gemeente Den Haag. Voor wat betreft de zeezijde van de zeereep wordt het onderhoud uitgevoerd door het Hoogheemraadschap van Delfland.

7.1. Zeewering

Het huidig gebruik en beheer van de zeewering is gericht op de instandhouding van de waterkerende functie van de duinen. De verplichtingen van de grondgebruikers in deze zijn neergelegd in de Keur van het Hoogheemraadschap van Delfland. De reglementaire beheerstaak van Delfland heeft betrekking op de buiten- en binnenduinen tot 600 meter landinwaarts, gemeten vanaf de Rijksstrandpalenlijn.

Beheerswerkzaamheden die ten behoeve van het instandhouden van de zeewerende functie van de duinen in de binnen- en buitenduinen plaatsvinden en behoren tot het normaal onderhoud zijn:

- het plaatsen, hebben en onderhouden van peilschalen, meetpalen, kleinschalige meetopstellingen, verbods- en aanduidingsborden e.d.;
- het tijdelijk plaatsen van dagverblijven voor arbeiders;
- het aanbrengen van helm en andere duinplanten en het plaatsen van rijsschuttingen en andere middelen om verstuiving van de duinen tegen te gaan en om duinvorming te stimuleren;
- het snoeien en steken van duinbeplantingen teneinde het materiaal aan te wenden om verstuiving tegen te gaan;
- het opruimen en herplaatsen van afrasteringen;
- het afvlakken van duintoppen in de buitenduinen om uitgestoven gaten aldaar op te vullen, waarna inplant plaatsvindt;
- het onderhoud aan bestaande wegen en paden en het zo nodig opnieuw uitvoeren van een oppervlaktebehandeling;
- kleinschalige suppletie of verplaatsing van zand in de buitenduinen;

Tot de werkzaamheden tot herstel van voor de zeeweringsfunctie ongewenste veranderingen in de buitenduinen (zoals bijv. bij stormschade), die voor het natuurmonument niet schadelijk zijn, behoren:

- het aanbrengen van een buitenberm aan de zeezijde met een beperkte breedte (meestal wordt circa 5 m. aangehouden) op variërende hoogte;
- het opnieuw onder een helling brengen van (gedeelten van) het

buitentalud (ter indicatie: als meest gewenste helling wordt 1 op 4 nagestreefd).

Tot de werkzaamheden in geval van calamiteitssituaties worden gerekend de werkzaamheden bij dreigend of dringend gevaar als bedoeld in artikel 33 van de Waterstaatswet. Van deze werkzaamheden dient terstond melding te worden gedaan bij de consulent Natuur-, Milieu- en Faunabeheer te Zuid-Holland.

Voor bovengenoemde werkzaamheden die ten behoeve van het instandhouden van de zeevering in de buitenduinen plaatsvinden is geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig.

Grootschalige ingrepen ten behoeve van de zeevering, als bedoeld in artikel 33 van de Waterstaatswet 1900, zijn voor zover deze schade aan de natuurwaarden of het natuurschoon veroorzaken of ontsierend zijn vergunningplichtig in het kader van de Natuurbeschermingswet. Hiervan zijn uitgezonderd werkzaamheden in geval van calamiteits-situaties.

Daarnaast zijn in elk geval vergunningplichtig:

- aanleg van nieuwe, verharde dan wel onverharde wegen en paden;
- leggen van onder- of bovengrondse (pers)leidingen;
- slopen van bunkers en het storten van puin;
- aanleg van duinvoetverdedigingen;
- aanbrengen van constructies en installaties noodzakelijk voor waarneming van zeeverende duinen, strand en aangrenzend water;
- uitbreiding opslagterrein.

Deze opsomming is niet limitatief.

Ingrepen zijn niet vergunningplichtig indien deze zijn opgenomen in een beheersplan ex artikel 14 van de Natuurbeschermingswet.

7.2. Natuurbeheer

In het open duingebied bestaat het beheer gericht op het instandhouden van de natuurwaarden voornamelijk uit "niets doen", lokaal vindt verwijdering plaats van verwilderde of aangeplante uitheemse struiken, zoals Rimpelroos, Bottelroos en Sneeuwbes. In het bosbestand van de Bosjes van Poot worden ter plaatse van nature niet voorkomende boomsoorten, zoals Esdoorn en Populier gekapt en gerooid, zodat zich een meer natuurlijk bosmilieu kan ontwikkelen. Het populierenbos op de vuilstort (zie ook 7.4.) wordt af en toe gedund.

7.3. Recreatief medegebruik

Het natuurmonument Westduinpark wordt door grote aantallen recreanten bezocht, die in het gebied verschillende activiteiten ontplooiën. Genoemd kunnen worden wandelen, fietsen, paardrijden, honden uitlaten, natuurstudie, trimmen, voetballen, spelen e.d.. Tevens wordt het gebied gebruikt als doorgang naar het strand via

de in de zeereep gelegen openbaar toegankelijke slagen. Ten behoeve van het recreatief gebruik is een aantal voorzieningen getroffen, zoals al dan niet geasfalteerde wandel-, fiets- en ruiterpaden, wandelroutes, picknickvoorzieningen, zandspeelplaatsen, schuilhutten, speelweiden (ligweiden, voetbalveldjes en terreinen met speeltoestellen) en fietsenbewaarplassen. De toegang tot deze voorzieningen is vrij.

De overige delen van het natuurmonument zijn niet opengesteld voor recreatief medegebruik. Op de meeste plaatsen is daartoe een afrastering aanwezig. Door de huidige recreatieve infrastructuur is slechts in beperkte mate sprake van een zonering van het recreatieve gebruik. Daarbij speelt met name ook de aanwezigheid van vele sluippaden een rol. Sluippaden zijn ongewenst omdat ter plaatse de kwetsbare vegetatie wordt vertrapt waardoor erosie optreedt. Het intensieve recreatieve medegebruik heeft door rustverstoring tevens een negatieve invloed op de fauna.

Het beheer ten behoeve van de recreatieve voorzieningen bestaat uit het onderhoud van verhardingen en afrasteringen en het vrijhouden van de paden e.d. De speelweiden worden éénmaal per jaar gemaaid, waarna het maaisel wordt afgevoerd. Enkele geasfalteerde voetpaden zijn in de afgelopen jaren vervangen door schelpenpaden.

7.4. Overig gebruik

Een terreindeel ten noordwesten van Duindorp is in gebruik als PTT-zendstation (Scheveningen Radio). Hier bevinden zich enkele gebouwen en een aantal zendmasten.

Verspreid in het terrein bevinden zich enkele bunkers. Deze zijn dichtgemaakt en (deels) met zand afgedekt. Eén bunker is in gebruik als opslagplaats.

Centraal in het natuurmonument bevindt zich een voormalige, met zand afgedekte, huis- en straatvuilstortplaats. Op een klein deel hiervan bevindt zich thans een stortplaats voor vercomposteerbaar afval van de Dienst Stadsbeheer. Delen van de stortplaats worden gebruikt als opslagplaats voor hout, zand en verhardingsmaterialen. Enkele terreindelen en gebouwen zijn in gebruik als opslagplaats bij deze dienst of het Hoogheemraadschap van Delfland. Het voornoemd gebruik als stortplaats en opslagplaats heeft een negatieve invloed op de waarden van het natuurmonument.

De gemeente Den Haag is jachthouder in het natuurmonument. Afgezien van incidenteel afschot in eigen beheer van Konijnen vindt geen jacht plaats.

8. GEWENST BEHEER

Het beheer van het natuurmonument dient gericht te zijn op het behoud, herstel of de ontwikkeling van de natuurwetenschappelijke betekenis en het natuurschoon. Het is gewenst dat het beheer zo veel mogelijk in samenhang met de tot staatsnatuurmonument aan te wijzen delen van het Westduinpark geschied.

8.1. Gewenst beheer van de zeewering

Bij de uitvoering van waterstaatkundige werken in en het beheer van de zeewering is het gewenst dat de natuur- en landschapswaarden zoveel mogelijk worden gespaard en tot ontwikkeling kunnen komen, voorzover de veiligheid dit toelaat.

8.2. Gewenst natuurbeheer

Het is gewenst het beheer meer te richten op het behoud, herstel en ontwikkeling van de levensgemeenschappen, plante- en diersoorten in het voor hen meest geschikte milieu, alsmede het behoud, herstel en ontwikkeling van abiotische factoren (waterhuishouding, geomorfologie e.d.).

Van nature komen in de kustduinen alle stadia in de successie van een duingebied naast elkaar voor; van stuifplekken tot en met goed ontwikkeld loofhoutbos.

De afwisseling van nat en droog, van noord- en zuidhelling, van kalkarm en kalkrijk, van intensief door konijnen begraaasd en niet begraaasd etc. maken het duingebied tot een dynamisch natuurgebied waarin natuurlijke processen vrij spel hebben.

Het is gewenst het beheer te richten op de ontplooiing van de natuurlijke potenties van het natuurmonument door diverse natuurlijke processen in het duin in goede onderlinge verhouding te laten ontwikkelen.

Voor grote delen van het natuurmonument komt het huidige beheer overeen met het gewenst beheer, namelijk "niets doen". Voor de overige delen van het natuurmonument zijn de volgende maatregelen gewenst.

Voor wat betreft het bosbestand is het gewenst te streven naar de ontwikkeling van een meer natuurlijk binnenduinstrandbos. Niet ter plaatse thuishorende soorten, zoals Populier, Esdoorn, Amerikaanse vogelkers en naaldbomen dienen hiervoor te worden verwijderd. De omvorming zal in verband met de klimatologische omstandigheden geleidelijk aan plaats moeten vinden teneinde de handhaving van het bosmilieu en de recreatieve aantrekkelijkheid te waarborgen.

Ook wat betreft de struwelen dient te worden gestreefd naar een meer natuurlijke situatie. Aangeplante en verwilderde soorten, zoals Rimpelroos, Bottelroos en Sneeuwbes dienen geleidelijk te worden verwijderd, zodat plaats wordt geboden voor natuurlijke groei van bijv. Duindoorn en Kruiwilg.

Het is gewenst een deel van het struweel rond de vijver te verwijderen en eventueel plaatselijk het talud van deze vijver wat af te vlakken teneinde mogelijkheden te bieden voor de ontwikkeling van vochtige duinvalleivegetaties. Ter begeleiding is een maai-beheer gewenst.

De duingraslanden zijn plaatselijk botanisch gezien matig ontwikkeld als gevolg van te intensieve menselijke beïnvloeding, maar hebben hoge potenties. Het verdient aanbeveling de effecten

van en de mogelijkheden voor het invoeren van extensieve begrazing in een experiment nader te onderzoeken.

Door het bevorderen van verstuiwingen zal de dynamiek van het natuurmonument toenemen en kunnen zich in kalkrijke gebieden pioniersvegetaties ontwikkelen. Hierbij bieden met name de zanddepots in het centrum van het natuurmonument goede mogelijkheden. Door verstuiwing kan het onnatuurlijk vlakke aanzien van deze depots een natuurlijker karakter ontwikkelen.

Het is gewenst de aanwezige niet met zand bedekte bunkers zodanig in te richten dat deze geschikt worden als verblijfplaats voor vleermuizen.

8.3. Gewenst recreatief beheer

Het is wenselijk om een zonering in het recreatief medegebruik van het natuurmonument te bewerkstelligen. Behoud en versterking van de natuurwetenschappelijke waarden en het natuurschoon dient hierbij uitgangspunt te zijn. Hierbij zal mede kunnen worden bekeken hoe met inachtneming van voornoemd uitgangspunt de kwaliteit van het recreatief medegebruik kan worden verhoogd. De volgende maatregelen ten aanzien van het recreatief medegebruik zijn gewenst.

Een herziening van de padenstructuur inclusief de strandopgangen en uitkijkpunten is dringend gewenst. Voor een toename van de rust voor de fauna is het noodzakelijk door middel van zonering in het recreatief medegebruik stille gebieden te creëren. Het verdient aanbeveling geasfalteerde voetpaden om te zetten in meer in het landschap passende schelpepad. Tegen sluippaden en andere vormen van verstoring van kwetsbare delen van het natuurmonument dienen maatregelen te worden getroffen, die deze verstoringen voorkomen dan wel beperken. Het verdient daarbij uit landschappelijke overwegingen de voorkeur gebruik te maken van doornige struiken (Duindoorn) en minder opvallende afrasteringen boven hoge afrasteringen.

Op de openbaar toegankelijke wegen en paden binnen het natuurmonument blijft het aangelijk uitlaten van honden toegestaan. Het onaangelijk en/of buiten wegen en paden uitlaten of loslaten van honden is in verband met verontrusting van de fauna ongewenst en derhalve niet toegestaan.

De ligging van het natuurmonument tegen de woonbebouwing van Den Haag geeft goede mogelijkheden voor natuureducatie. Met name bij toegangen en op uitkijkpunten is het gewenst de recreant inzicht te geven in de structuur van het gebied, de recreatieve mogelijkheden en beperkingen en de bijzondere natuurwaarden.

8.4. Gewenst overig beheer

Het is dringend gewenst het gebruik van de grote stortplaats te beëindigen. Nagegaan moet worden of het stortafval van deze en kleinere stortingen geheel dan wel voor wat betreft bepaalde soorten

afval kan worden afgegraven en buiten het natuurmonument gebracht.

Jacht zal kunnen plaatsvinden wanneer in een wildbeheerplan waarborgen worden gegeven dat zodanig wordt gejaagd dat de wezenlijke kenmerken van het natuurmonument niet worden geschaad. Op grond van een dergelijk wildbeheerplan zal een vergunning ex artikel 12 worden verleend.

Daar waar het beheer van een aangewezen natuurmonument gericht is op spontane ontwikkeling van zo compleet mogelijke ecosystemen met een hoge mate van zelfregulatie en tevens medegebruik grotendeels is uitgesloten, zal geen vergunning ex artikel 12 worden verleend, tenzij zulks in het belang van het natuurbeheer of ter voorkoming en beperking van wildschade noodzakelijk is.

9. INLICHTINGEN

Voor nadere inlichtingen kunt u zich wenden tot het Consulentenschap Natuur-, Milieu- en Faunabeheer in Zuid-Holland, Muzenstraat 30, 2511 VW Den Haag, telefoon 070 - 3624611.

MINISTERIE VAN LANDBOUW,
NATUURBEHEER EN VISSERIJ

Dir. -Gen. Landelijke Gebieden
en Kwaliteitszorg

Directie Natuur-, Milieu- en
Faunabeheer

NMF-90-12532

9 november 1990

DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER EN VISSERIJ

Overwegende, dat het gebied te noemen "Westduinpark" bestaat uit terreinen, welke van algemeen belang zijn uit het oogpunt van natuurschoon en om hun natuurwetenschappelijke betekenis en mitsdien vallen onder de begripsomschrijving van natuurmonumenten in de zin van artikel 1, onder b, van de Natuurbeschermingswet (Stb. 1967, 572);

Gehoord de Natuurbeschermingsraad, Burgemeester en Wethouders van de gemeente Den Haag en Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland;

Handelende in overeenstemming met de Minister van Verkeer en Waterstaat en de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer;

Gelet op artikel 21, eerste en tweede lid, van voornoemde wet;

B E S L U I T :

Het op de bij deze beschikking behorende kaart BN149/SN106 met een raster aangegeven gedeelte van het natuurmonument "Westduinpark", dat eigendom is van de Staat, wordt aangewezen als staatsnatuurmonument.

Van deze beschikking zal mededeling worden gedaan in de Staatscourant.

DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW, NATUURBEHEER
EN VISSERIJ,
voor deze;
DE SECRETARIS-GENERAAL,

A large, stylized handwritten signature in black ink, extending across the bottom of the page.

TOELICHTING

Behoort bij beschikking
no. NMF-90-12532

1. INLEIDING

Het natuurmonument Westduinpark is gelegen in de gemeente Den Haag en beslaat een oppervlakte van circa 230 hectare.

Het natuurmonument Westduinpark wordt gevormd door gronden in eigendom van de Staat en in particulier eigendom zijnde gronden. Wanneer in deze toelichting wordt gesproken van het natuurmonument Westduinpark, wordt hiermee het gehele natuurmonument bedoeld. Deze toelichting behoort bij de beschikking van de aanwijzing als staatsnatuurmonument van de in eigendom van de Staat zijnde percelen van het natuurmonument Westduinpark.

Het Westduinpark vormt een integrerend onderdeel van het Nederlandse kustduingebied, dat zich kenmerkt door de aanwezigheid van een grote ruimtelijke afwisseling in milieu-omstandigheden en een daarmee samenhangende soortenrijkdom. Het ligt in het voornemen de komende jaren alle daarvoor in aanmerking komende delen van het Nederlandse kustduingebied onder de werking van de Natuurbeschermingswet te brengen. Door middel van deze aanwijzingen wordt beoogd het behoud en herstel van de natuur- en landschapswaarden van het kustduingebied te bevorderen.

Het duingebied Westduinpark is niet alleen waardevol als onderdeel van het Nederlandse kustduingebied; het heeft, door een bijzondere combinatie van milieufactoren, tevens een specifieke waarde.

Het natuurmonument wordt gevormd door een gevarieerd duinlandschap dat reliëfrijk en landschappelijk zeer afwisselend is. Het gebied behoort tot de jonge duinen. Delen van het gebied zijn in het verleden vergraven of als zanddepot gebruikt. De overige delen worden gekenmerkt door een waardevolle natuurlijke geomorfologie. In het Westduinpark komen waardevolle duinvegetaties voor en is er sprake van een hoge broedvogelstand.

In deze toelichting komen achtereenvolgens aan de orde de natuurwetenschappelijke betekenis, het natuurschoon, de begrenzing, andere van kracht zijnde instrumenten, de rechtsgevolgen, huidig gebruik en gewenst beheer ten aanzien van het natuurmonument Westduinpark.

2. NATUURWETENSCHAPPELIJKE BETEKENIS

2.1. Geologie, geomorfologie en waterhuishouding

De bodem van het natuurmonument bestaat vrijwel geheel uit duinvaaggronden. Dit zijn jonge, kalkrijke tot deels ontkalkte duinzanden.

In het noordoosten (de Bosjes van Poot) en in het zuidoosten van het natuurmonument bevinden zich de binnenduinen, bestaande uit loopduinformaties met hoogteverschillen van 10 tot 20 meter.

Deze formaties zijn in de 13e eeuw gevormd. In het zuidwesten bevinden zich de middenduinen, bestaande uit een gekerfde zeereep van zogenaamde streepduinen met uitblazingskuilen en -geulen, waarbij reliëfverschillen tot 25 meter voorkomen. Het betreft restanten van paraboolduinformaties uit de 15e en 16e eeuw. In het noordwesten zijn de buitenduinen gelegen, bestaande uit fraaie microparaboolduinformaties uit de 18e eeuw.

De natuurlijke, niet kunstmatig opgestoven, zeereep in het zuidwesten is van hoge geomorfologische waarde. De buitenduinen ontbreken hier als gevolg van kustafslag.

In nog ongeveer de helft van het natuurmonument is sprake van een natuurlijke geomorfologie. In het midden en oosten van het natuurmonument zijn rond 1900 enkele grote valleien opgevuld met zand uit de Scheveningse haven, waardoor "hoogvlakten" ontstonden. Inmiddels hebben zich hier natuurlijke duingraslanden en struwelen ontwikkeld.

Nabij de De Savorin Lohmanlaan ligt een gegraven vijver. Enkele duintoppen zijn in het verleden verlegd of verhoogd en verbreed.

In het natuurmonument is sprake van een min of meer natuurlijke waterhuishouding. Er vindt in het natuurmonument geen waterwinning plaats. Over het algemeen is sprake van droge omstandigheden.

In het zuidoosten van het natuurmonument bevinden zich enkele vochtige valleien met een bodem van kalkarme, oude duinzanden. De meeste andere valleien zijn klein en droog.

2.2. Flora en vegetatie

In de buitenste duinenrij, waar een voortdurende aanvoer van kalkrijk zand en zout plaatsvindt, domineert Helm. Ook komen hier (soms massaal) Blauwe zeedistel en Zeeraket voor.

Op wat grotere afstand van de zee komt een soortenrijkere helmvegetatie voor met Strandkweek en plaatselijk Duinsalomonszegel, Duinpaardebloem en Kruiwend storkruid. Verspreid komen lage Duindoornstruwelen voor. Verder landinwaarts neemt het aandeel struweel, met soorten als Duindoorn, Wilde liguster en Kardinaalsmuts, toe.

Vooraf op gestoorde (vergraven) bodem is Gewone vlier sterk vertegenwoordigd. In het struweel komt veel aangeplante en/of verwilderde roos (o.a. Bottel- en Rimpelroos) voor.

Het helmgrasland en het struweel komen naast en door elkaar voor op zowel hellingen als op vlakke terreinen en valleien. Op de noordhellingen groeit een laag soortenrijk duingrasland met o.a. Duinsalomonszegel, Echt walstro, Walstrobremraap, Gewoon fakkelgras en korstmossen, en plaatselijk een laag struweel van Kruiwilg en Wilde liguster. Op de drogere zuidhellingen komt een open stuifduinvegetatie voor met o.a. Zanddoddegras en Duinsterretje.

In het oosten van het natuurmonument komt op enkele plaatsen kalkarm zand van de Oude Duinen aan de oppervlakte. Hier komt een vrij zeldzame lage duingraslandgemeenschap voor met o.a. Buntgras en diverse korstmossen. Voor het overige is het oostelijk deel van het natuurmonument voornamelijk bebost.

Op een voormalige stortplaats, centraal in het natuurmonument,

groeit een (weinig vitaal) populierenbos. De Bosjes van Poot bestaan voornamelijk uit naaldbos (Oostenrijkse den) en eikenbos. Dit Duin-Eikenbos is rijk aan stinseplanten, zoals Wilde hyacint, Voorjaarshelmbloem en Daslook. Op verschillende plaatsen is struweel of loofbos aangeplant, met o.a. diverse rozen, Duindoorn, Wilde liguster, Gewone vlier, Sneeuwbes, Esdoorn en Witte abeel. In het zuidoosten van het natuurmonument komt in enkele vochtige valleien een struweel met Eenstijlige meidoorn en Wilg voor. Langs de oostrand van het terrein komt op een tiental speelweiden een tamelijk soortenrijk duingrasland voor.

Plaatselijk zijn de duingraslanden, bos- en struweelvegetaties vegetatiekundig matig ontwikkeld als gevolg van intensieve betreding door recreanten. Vanwege de grote variatie in milieuomstandigheden zijn op korte termijn goede mogelijkheden aanwezig voor de ontwikkeling van meer waardevolle vegetaties.

Zeldzame of minder algemene, deels hiervoor al genoemde plantesoorten, die in het natuurmonument voorkomen, zijn o.a. Blauwe zeedistel, Zeeraket, Duinsalomonszegel, Kruipend stalkruid, Gewoon fakkelgras, Walstrobremraap, Blauwe bremraap, Daslook, Voorjaarshelmbloem, Wilde hyacint, Gewone vogelmelk, Kandelaartje, Gaspeldoorn, Grote wilde tijm en Gewone vleugeltjesbloem, alsmede mos- en korstmossoorten, waaronder diverse Cladonia's.

2.3. Fauna

Het natuurmonument is als broed-, rust- en fourageergebied van betekenis voor een groot aantal vogelsoorten. De afwisseling van bos, struweel, grasland en vochtig terrein vormt een geschikt biotoop voor een rijk geschakeerde broedvogelbevolking. Van de circa 200 waargenomen soorten zijn er circa 60 broedend aangetroffen. In het natuurmonument broeden o.a. Nachtegaal, Braamsluiper, Kleine karekiet, Sprinkhaanrietzanger, Roodborsttapuit, Goudvink, Putter, Patrijs, Houtsnip en Ransuil. Het Westduinpark is een belangrijk rust- en fourageergebied voor zwerf-, trek- en wintervogels, zoals Grauwe kiekendief, Slechtvalk, Visarend, Sperwer, Zwarte wouw, Grote pieper, Duinpieper, Draaihals, Hop, Paapje, Beflijster en Pestvogel. In het Westduinpark zijn onder meer de volgende amfibieën waargenomen: de Gewone pad, Rugstreepad, Groene kikker, Bruine kikker en Kleine Watersalamander. Onder meer de rechtgetrokken duinbeek langs de Duinlaan en de vijver in het natuurmonument fungeren als voortplantingsbiotoop voor amfibieën. In het natuurmonument voorkomende zoogdieren zijn onder andere Vos, Konijn, Haas, Egel, Bunzing, Wezel, Hermelijn, Bosmuis, Dwergmuis en Bosspitsmuis, terwijl de Rosse vleermuis in het gebied fourageert.

3. NATUURSCHOON

Het natuurmonument kent door de verschillen in abiotische en biotische eigenschappen, alsmede door het beheer, dat in zijn verschijningsvorm een afspiegeling vormt van het sinds jaar en dag gebezigt-

de gebruik van het gebied door de mens, een grote afwisseling in visueel-ruimtelijke eigenschappen. Plaatselijk is het natuurschoon evenwel aangetast door intensieve recreatieve voorzieningen.

Het natuurmonument heeft, mede door het afwisselende reliëf, de grote verscheidenheid aan milieu-omstandigheden en de verschillende terreintypen met hun vegetaties, in landschappelijk opzicht een gevarieerd karakter.

Het karakter van het duin- en binnenduinlandschap, gekenmerkt door de afwisseling van duingraslanden, struwelen en bossen, verleent het natuurmonument in landschappelijk opzicht een aantrekkelijk aanzien. Het is daarom, mede vanwege de uitgestrektheid van het gebied, de mate van reliëf en de sterke verscheidenheid aan milieu-omstandigheden, van betekenis uit het oogpunt van natuurschoon.

4. BEGRENZING

Het natuurmonument is globaal gelegen tussen Kijkduin in het zuidwesten, de bebouwde kom van Den Haag in het oosten, het Verversingskanaal, de bebouwing van Duindorp en de haven van Scheveningen in het noordoosten en de duinvoet in het westen. De grens van het natuurmonument is zo gekozen, dat een in ecologisch, geomorfologisch hydrologisch en landschappelijk opzicht samenhangend geheel onder de werking van de Natuurbeschermingswet wordt gebracht. Binnen de begrenzing van het natuurmonument gelegen gebouwen, inclusief erven, vallen als enclaves buiten de begrenzing van het natuurmonument. Onder het maaiveld gelegen of (deels) met zand afgedekte en niet in gebruik zijnde bunkers behoren tot het natuurmonument. Wegen met een gesloten verharding, tesamen met de aangrenzende 0,5 meter berm aan weerszijden, vallen buiten het natuurmonument. De parkeerplaats bij Hotel Atlantic valt buiten het natuurmonument. Een deel van de sloot ten zuiden van de Duinlaan is in verband met het belang als voorplantingsplaats voor padden onderdeel van het natuurmonument.

Bij duinafslag verplaatst de grens van het natuurmonument zich landinwaarts; bij duinaangroei of verbreding van de duinen verplaatst de grens zich zeewaarts.

Voor de exacte begrenzing van het natuurmonument wordt verwezen naar de bij de beschikking behorende kaart BN149/SN106.

5. ANDERE VAN KRACHT ZIJNDE INSTRUMENTEN

Voor het natuurmonument of delen ervan zijn de volgende instrumenten van kracht:

- Streekplan Zuid-Holland-West (1987)

Op de streekplankaart is het natuurmonument aangeduid als "natuurgebied duin". Langs de kust is de aanduiding "zeewering" mede van toepassing. Een fietspad door het gebied is aangeduid als "groene ader".

- Keur van het Hoogheemraadschap van Delfland
De Keur is gericht op de bescherming en het onderhoud van de 300 m. brede strook buitenduinen (zeereep) als primaire waterkering en de hieraan grenzende 300 m. brede strook binnenduinen.
- Bestemmingsplannen van de gemeente Den Haag.
Voor een klein gedeelte in het zuidwesten van het natuurmonument vigeert het bestemmingsplan "Uitbreidingsplan Kijkduin-Oost", vastgesteld door de gemeenteraad in 1963 en goedgekeurd door Ge-deputeerde Staten eveneens in 1963. Het duingebied heeft hier de bestemming "duinpark".
In het zuidwestelijk deel van het natuurmonument vigeert het bestemmingsplan "Bos en Duin". Dit plan is in 1973 vastgesteld en in 1974 goedgekeurd. Het duingebied is bestemd als "duinpark" gericht op behoud en herstel van natuurwetenschappelijke, landschappelijke en recreatieve waarden. Kleine delen zijn bestemd als "educatief natuurreservaat", "openbaar parkeerterrein en/of rijwielbewaarpplaats" en "horecabedrijf" (nog niet gerealiseerd).
In het centrale en noordwestelijke deel van het natuurmonument vigeert het bestemmingsplan "Westduinen, Eerste Herziening", vastgesteld in 1988 en in 1988 grotendeels goedgekeurd. In enkele delen bij de Wieringsestraat vigeert het bestemmingsplan "Westduinen" (onherroepelijk geworden in 1982). Het duingebied is in beide plannen bestemd als "duinpark" en deels (landinwaarts tot 600 meter van de Rijkstrandpalenlijn) als "waterstaatsdoeleinden". Kleinere delen zijn bestemd als "bewaarpplaats voor fietsers en bromfietzers" en "bijzondere doeleinden, telecommunicatie".
Voor de Bosjes van Poot, het noordoostelijk deel van het natuurmonument, vigeert geen bestemmingsplan. In voorbereiding is het bestemmingsplan "Bosjes van Poot".
Voor de Bosjes van Poot geldt het "Vorbereidingsbesluit op basis van het Structuurplan 's-Gravenhage, Eerste Stap voor Natuurgebieden", door de gemeenteraad vastgesteld op 20 april 1989.

6. RECHTSGEVOLGEN VAN DE AANWIJZING

Het beheer van een staatsnatuurmonument is gericht op het behoud of het herstel van het natuurschoon of van de natuurwetenschappelijke betekenis (art. 21, lid 3 van de Natuurbeschermingswet). Voor het verrichten van handelingen die schadelijk zijn voor het natuurmonument is toestemming op grond van de Natuurbeschermingswet nodig. Dit geldt in het algemeen niet voor het sinds jaar en dag bestaande grondgebruik in zijn huidige vorm en intensiteit.

Volgens artikel 16 van de Natuurbeschermingswet is het verboden een natuurmonument te verontreinigen, daarin planten, bloemen of takken uit te steken, te plukken, af te snijden of te vervoeren, dieren te verontrusten, te vangen of te doden of zulks te pogen of in het algemeen daarin schade aan de natuur toe te brengen. Dit artikel is met name gericht op bezoekers van het natuurmonument. Op grond van dit artikel kan het bijvoorbeeld mogelijk zijn het verdere ontstaan van sluippaden tegen te gaan. Op grond van artikel 16 kunnen activiteiten worden tegengegaan als het crossen van motorvoertuigen

en/of (brom)fietsen, alsmede het betreden van het natuurmonument met niet aangelijnde honden.

Het verbod van artikel 16 geldt niet voor personen, voor zover zij handelingen verrichten, die het gevolg zijn van de uitvoering van een overeenkomst welke de eigenaar of gebruiker met hen heeft aangegaan vóór de aanwijzing als staatsnatuurmonument, alsmede voor zover zij handelingen verrichten waarvoor ontheffing op grond van de Natuurbeschermingswet is verleend. Ontheffingen kunnen schriftelijk worden aangevraagd bij het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Directie Natuur-, Milieu- en Faunabeheer, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag.

7. HUIDIG GEBRUIK EN BEHEER

De staatseigendommen binnen het natuurmonument zijn eigendom van Staatsbosbeheer en in erfpacht uitgegeven aan de gemeente Den Haag. Het huidig beheer van het natuurmonument is voornamelijk gericht op het onderhoud van het terrein ten dienste van de zeewering, natuurbehoud en recreatie en wordt uitgevoerd door de Dienst Stadsbeheer van de gemeente Den Haag. Voor wat betreft de zeezijde van de zeereep, wordt het onderhoud uitgevoerd door het Hoogheemraadschap van Delfland.

7.1. Zeewering

Het huidig gebruik en beheer van de zeewering is gericht op de instandhouding van de waterkerende functie van de duinen. De verplichtingen van de grondgebruikers in deze zijn neergelegd in de Keur van het Hoogheemraadschap van Delfland. De reglementaire beheerstaak van Delfland heeft betrekking op de buiten- en binnenduinen tot 600 meter landinwaarts, gemeten vanaf de Rijksstrandpalenlijn.

Beheerswerkzaamheden die ten behoeve van het instandhouden van de zeewerende functie van de duinen in de binnen- en buitenduinen plaatsvinden en behoren tot het normaal onderhoud zijn:

- het plaatsen, hebben en onderhouden van peilschalen, meetpalen, kleinschalige meetopstellingen, verbods- en aanduidingsborden e.d.;
- het tijdelijk plaatsen van dagverblijven voor arbeiders;
- het aanbrengen van helm en andere duinplanten en het plaatsen van rijsschuttingen en andere middelen om verstuiving van de duinen tegen te gaan en om duinvorming te stimuleren;
- het snoeien en steken van duinbeplantingen teneinde het materiaal aan te wenden om verstuiving tegen te gaan;
- het opruimen en herplaatsen van afrasteringen;
- het afvlakken van duintoppen in de buitenduinen om uitgestoven gaten aldaar op te vullen, waarna inplant plaatsvindt;
- het onderhoud aan bestaande wegen en paden en het zo nodig opnieuw uitvoeren van een oppervlaktebehandeling;
- kleinschalige suppletie of verplaatsing van zand in de buitenduinen;

Tot de werkzaamheden tot herstel van voor de zeeweringsfunctie ongewenste veranderingen in de buitenduinen (zoals bijv. bij stormschade), die voor het natuurmonument niet schadelijk zijn, behoren:

- het aanbrengen van een buitenberm aan de zeezijde met een beperkte breedte (meestal wordt circa 5 m. aangehouden) op variërende hoogte;
- het opnieuw onder een helling brengen van (gedeelten van) het buitentalud (ter indicatie: als meest gewenste helling wordt 1 op 4 nagestreefd).

Tot de werkzaamheden in geval van calamiteitssituaties worden gerekend de werkzaamheden bij dreigend of dringend gevaar als bedoeld in artikel 33 van de Waterstaatswet. Van deze werkzaamheden dient terstond melding te worden gedaan bij de consultant Natuur, Milieu en Faunabeheer te Zuid-Holland.

Voor bovengenoemde werkzaamheden die ten behoeve van het instandhouden van de zeewering in de buitenduinen plaatsvinden is geen toestemming op grond van de Natuurbeschermingswet nodig.

Grootschalige ingrepen ten behoeve van de zeewering, als bedoeld in artikel 33 van de Waterstaatswet 1900, is voor zover deze schade aan de natuurwaarden of het natuurschoon veroorzaken of ontsierend zijn, is toestemming in het kader van de Natuurbeschermingswet nodig. Hiervan zijn uitgezonderd werkzaamheden in geval van calamiteitssituaties.

Daarnaast zijn in elk geval vergunningplichtig:

- aanleg van nieuwe, verharde dan wel onverharde wegen en paden;
- leggen van onder- of bovengrondse (pers)leidingen;
- slopen van bunkers en het storten van puin;
- aanleg van duinvoetverdedigingen;
- aanbrengen van constructies en installaties noodzakelijk voor waarneming van zeewerende duinen, strand en aangrenzend water;
- uitbreiding opslagterrein.

Deze opsomming is niet limitatief.

7.2. Natuurbeheer

In het open duingebied bestaat het beheer gericht op het instandhouden van de natuurwaarden voornamelijk uit "niets doen". Lokaal vindt verwijdering plaats van verwilderde of aangeplante uitheemse struiken, zoals Rimpelroos, Bottelroos en Sneeuwbes. In het bosbestand van de Bosjes van Poot worden ter plaatse van nature niet voorkomende boomsoorten, zoals Esdoorn en Populier gekapt en geroid, zodat zich een meer natuurlijk bosmilieu kan ontwikkelen. Het populierenbos op de vuilstort (zie ook 7.4.) wordt af en toe gedund.

7.3. Recreatief medegebruik

Het natuurmonument Westduinpark wordt door grote aantallen recreanten bezocht, die in het gebied verschillende activiteiten ontplooiën. Genoemd kunnen worden wandelen, fietsen, paardrijden, honden uitlaten, natuurstudie, trimmen, voetballen, spelen e.d.. Tevens wordt het gebied gebruikt als doorgang naar het strand via de in de zeeleep gelegen openbaar toegankelijke slagen. Ten behoeve van het recreatief gebruik is een aantal voorzieningen getroffen, zoals al dan niet geasfalteerde wandel-, fiets- en ruiterspaden, wandelroutes, picknickvoorzieningen, zandspeelplaatsen, schuilhutten, speelweiden (ligweiden, voetbalveldjes en terreinen met speeltoestellen) en fietsenbewaarpplaatsen. De toegang tot deze voorzieningen is vrij.

De overige delen van het natuurmonument zijn niet opengesteld voor recreatief medegebruik. Op de meeste plaatsen is daartoe een afrastering aanwezig. Door de huidige recreatieve infrastructuur is slechts in beperkte mate sprake van een zonerings van het recreatieve gebruik. Daarbij speelt met name ook de aanwezigheid van vele sluispaden een rol. Sluispaden zijn ongewenst omdat ter plaatse de kwetsbare vegetatie wordt vertrapt waardoor erosie optreedt. Het intensieve recreatieve medegebruik heeft door rustverstoring tevens een negatieve invloed op de fauna.

Het beheer ten behoeve van de recreatieve voorzieningen bestaat uit het onderhoud van verhardingen en afrasteringen en het vrijhouden van de paden e.d. De speelweiden worden éénmaal per jaar gemaaid, waarna het maaisel wordt afgevoerd. Enkele geasfalteerde voetpaden zijn in de afgelopen jaren vervangen door schelpedalen.

7.4. Overig gebruik

Een terreindeel ten noordwesten van Duindorp is in gebruik als PTT-zendstation (Scheveningen Radio). Hier bevinden zich enkele gebouwen en een aantal zendmasten.

Verspreid in het terrein bevinden zich enkele bunkers. Deze zijn dichtgemaakt en (deels) met zand afgedekt. Eén bunker is in gebruik als opslagplaats.

Centraal in het natuurmonument bevindt zich een voormalige, met zand afgedekte, huis- en straatvuilstortplaats. Op een klein deel hiervan bevindt zich thans een stortplaats voor vercomposteerbaar afval van de Dienst Stadsbeheer. Delen van de stortplaats worden gebruikt als opslagplaats voor hout, zand en verhardingsmaterialen. Enkele terreindelen en gebouwen zijn in gebruik als opslagplaats bij deze dienst of het Hoogheemraadschap van Delfland. Het voornoemd gebruik als stortplaats en opslagplaats heeft een negatieve invloed op de waarden van het natuurmonument.

De gemeente Den Haag is jachthouder in het natuurmonument. Afgezien van incidenteel afschot in eigen beheer van Konijnen vindt geen jacht plaats.

8. GEWENST BEHEER

Het beheer van het natuurmonument dient gericht te zijn op het behoud, herstel of de ontwikkeling van de natuurwetenschappelijke betekenis en het natuurschoon. Het is gewenst dat het beheer zoveel mogelijk in samenhang met de als beschermd natuurmonument aangewezen delen van het Westduinpark geschied.

8.1. Gewenst beheer van de zeekering

Bij de uitvoering van waterstaatkundige werken in en het beheer van de zeekering is het gewenst dat de natuur- en landschapswaarden zoveel mogelijk worden gespaard en tot ontwikkeling kunnen komen, voorzover de veiligheid dit toelaat.

8.2. Gewenst natuurbeheer

Het is gewenst het beheer meer te richten op het behoud, herstel en ontwikkeling van de levensgemeenschappen, plante- en diersoorten in het voor hen meest geschikte milieu, alsmede het behoud, herstel en ontwikkeling van abiotische factoren (waterhuishouding, geomorfologie e.d.).

Van nature komen in de kustduinen alle stadia in de successie van een duingebied naast elkaar voor; van stuifplekken tot en met goed ontwikkeld loofhoutbos.

De afwisseling van nat en droog, van noord- en zuidhelling, van kalkarm en kalkrijk, van intensief door konijnen begraaasd en niet begraaasd etc. maken het duingebied tot een dynamisch natuurgebied waarin natuurlijke processen vrij spel hebben.

Het is gewenst het beheer te richten op de ontplooiing van de natuurlijke potenties van het natuurmonument door diverse natuurlijke processen in het duin in goede onderlinge verhouding te laten ontwikkelen.

Voor grote delen van het natuurmonument komt het huidige beheer overeen met het gewenst beheer, namelijk "niets doen". Voor de overige delen van het natuurmonument zijn de volgende maatregelen gewenst.

Voor wat betreft het bosbestand is het gewenst te streven naar de ontwikkeling van een meer natuurlijk binnenduinrandbos. Niet ter plaatse thuishorende soorten, zoals Populier, Esdoorn, Amerikaanse vogelkers en naaldbomen dienen hiertoe te worden verwijderd. De omvorming zal in verband met de klimatologische omstandigheden geleidelijk aan plaats moeten vinden teneinde de handhaving van het bosmilieu en de recreatieve aantrekkelijkheid te waarborgen.

Ook wat betreft de struwelen dient te worden gestreefd naar een meer natuurlijke situatie. Aangeplante en verwilderde soorten, zoals Rimpelroos, Bottelroos en Sneeuwbes dienen geleidelijk te worden verwijderd, zodat plaats wordt geboden voor natuurlijke groei van bijv. Duindoorn en Kruiwilg.

Het is gewenst een deel van het struweel rond de vijver te verwijderen en eventueel plaatselijk het talud van deze vijver wat

af te vlakken teneinde mogelijkheden te bieden voor de ontwikkeling van vochtige duinvalleivegetaties. Ter begeleiding is een maaibeheer gewenst.

De duingraslanden zijn plaatselijk botanisch gezien matig ontwikkeld als gevolg van te intensieve menselijke beïnvloeding, maar hebben hoge potenties. Het verdient aanbeveling de effecten van, en de mogelijkheden voor het invoeren van extensieve begrazing in een experiment nader te onderzoeken.

Door het bevorderen van verstuiwingen zal de dynamiek van het natuurmonument toenemen en kunnen zich in kalkrijke gebieden pioniersvegetaties ontwikkelen. Hierbij bieden met name de zanddepots in het centrum van het natuurmonument goede mogelijkheden. Door verstuiwing kan het onnatuurlijk vlakke aanzien van deze depots een natuurlijker karakter ontwikkelen.

Het is gewenst de aanwezige niet met zand bedekte bunkers zodanig in te richten dat deze geschikt worden als verblijfplaats voor vleermuizen.

8.3. Gewenst recreatief beheer

Het is wenselijk om een zonering in het recreatief medegebruik van het natuurmonument te bewerkstelligen. Behoud en versterking van de natuurwetenschappelijke waarden en het natuurschoon dient hierbij uitgangspunt te zijn. Hierbij zal mede kunnen worden bekeken hoe met inachtneming van voornoemd uitgangspunt de kwaliteit van het recreatief medegebruik kan worden verhoogd.

De volgende maatregelen ten aanzien van het recreatief medegebruik zijn gewenst.

Een herziening van de padenstructuur inclusief de strandopgangen en uitkijkpunten is dringend gewenst. Voor een toename van de rust voor de fauna is het noodzakelijk door middel van zonering in het recreatief medegebruik stille gebieden te creëren. Het verdient aanbeveling geasfalteerde voetpaden om te zetten in meer in het landschap passende schelpepad. Tegen sluippaden en andere vormen van verstoring van kwesbare delen van het natuurmonument dienen maatregelen te worden getroffen, die deze verstoringen voorkomen dan wel beperken. Het verdient daarbij uit landschappelijke overwegingen de voorkeur gebruik te maken van doornige struiken (Duindoorn) en minder opvallende afrasteringen boven hoge afrasteringen.

Op de openbaar toegankelijke wegen en paden binnen het natuurmonument blijft het aangeliend uitlaten van honden toegestaan. Het onaangeliend en/of buiten wegen en paden uitlaten of loslaten van honden is in verband met verontrusting van de fauna ongewenst en derhalve niet toegestaan.

De ligging van het natuurmonument tegen de woonbebouwing van Den Haag geeft goede mogelijkheden voor natuureducatie. Met name bij toegangen en op uitkijkpunten is het gewenst de recreant inzicht te geven in de structuur van het gebied, de recreatieve mogelijkheden

en beperkingen en de bijzondere natuurwaarden.

8.4. Gewenst overig beheer

Het is dringend gewenst het gebruik van de grote stortplaats te beëindigen. Nagegaan moet worden of het stortafval van deze en kleinere stortten geheel dan wel voor wat betreft bepaalde soorten afval kan worden afgegraven en buiten het natuurmonument gebracht.

De jacht zoals die thans plaatsvindt dient niet te worden uitgebreid. In zijn algemeenheid zal jacht kunnen plaatsvinden wanneer in een wildbeheerplan waarborgen worden gegeven dat zodanig wordt gejaagd dat de wezenlijke kenmerken van het natuurmonument niet worden geschaad. Op grond van een dergelijk wildbeheerplan zal een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet worden verleend. Daar waar het beheer van een aangewezen natuurmonument gericht is op spontane ontwikkeling van zo compleet mogelijke ecosystemen met een hoge mate van zelfregulatie en tevens medegebruik grotendeels is uitgesloten, zal geen vergunning worden verleend, tenzij zulks in het belang van het natuurbeheer of ter voorkoming en beperking van wildschade noodzakelijk is.

9. INLICHTINGEN

Voor nadere inlichtingen kunt u zich wenden tot het Consulentschap Natuur-, Milieu- en Faunabeheer in Zuid-Holland, Muzenstraat 30, 2511 VW Den Haag, telefoon 070 - 3624611.